

BOTANISKA SÄLLSKAPET I JÖNKÖPING

STYRELSENS VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2005

Allmänt

Verksamhetsåret 2005 har omfattat fyra föredrag med bildvisningar och sex exkursioner inklusive de Vilda Blommornas dag. Därtill har traditionellt Medlemmarnas afton ordnats i december, samt som gräddare på moset jubileumsfesten med anledning av Sällskapets femtioårsjubileum. Årsmötet med efterföljande föredrag hölls den 23 februari. Nedan följer en redovisning av dessa under punkten sammankomster.

Samkvämen har som vanligt under de senare åren hållits i Allianskyrkan, Östra Storgatan 56, Jönköping.

Styrelsen har haft fyra protokollförda sammanträden under året.

Medlemmar i sällskapet har som tidigare fagat och slagit ängen i Ubbarp, Barnarp, en lokal för den utrotningshotade orkidén *vityxne*, som tyvärr inte visat sig sedan 1997. Sällskapet har sökt och fått EU-stöd. Ragnar Lernald ansvarar för arbetets utförande enligt Länsstyrelsens åtgärdsplan. Detta är sannolikt sista året vi utför denna slåtter eftersom floran utarmats år efter år och vityxnet inte kommit tillbaka.

Botaniska Sällskapet är medlem i Föreningen Smålands Flora. Årsavgiften är 50 kr och i denna ingår medlemsbladet Parnassia, som utkommer med två nummer per år.

Sällskapet är också medlem i Svenska Botaniska Föreningen till en årskostnad av 295 kr, vilket inkluderar medlemskriften Svensk Botanisk Tidskrift, sex nummer per år.

Sällskapet har under året varit representerat i Naturvårdsgruppen i Jönköpings kommun genom Magnus Thorell och Marianne Rydén.

Ekonomi

Sällskapets kassabehållning uppgick vid årets slut till 19 444 kr, fördelat på postgiro 19 417 kr, och kontant i kassan 27 kr. För Sällskapets ekonomi i övrigt hänvisas till kassabokslutet som redovisas vid årsmötet.

Stödjande myndighet

Jönköpings kommuns kulturnämnd har under året anslagit 1500 kr till Sällskapets verksamhet.

Medlemsantal

Sällskapet hade 31 december 2005 **165** medlemmar. Under året har **26** medlemmar lämnat Sällskapet medan **14** medlemmar har tillkommit.

Medlemsavgift

Medlemsavgiften har under året varit 60 kr för vuxen och 10 kr för ungdom under 20 år.

Bibliotek

Sällskapets bibliotek förvaras på Naturskyddsföreningens gård Ingaryd i Tenhult.

Södra Vätterbygdens Flora - situation december 2005

All databearbetning har nu slutförts. Databasen har stängts och överlämnats till Åke Rühling i Oskarshamn (Smålands Floras redaktör). Han hjälper nu till att överföra hela datamaterialet till Access. Därefter kommer ytterligare cirka 300 arter, som inte fanns med i den ursprungliga DOS-databasen att tillföras. Under 1980-90-2000-talen gjorda fynd av speciellt värde kommer sedan att plockas in i Access-databasen.

Under 2006 och första hälften av 2007 kommer jag att sedan arbeta med den speciella artdelen, som sannolikt kommer att omfatta 1400-1500 arter. I och med att Access-databasen blir tillgänglig kommer också kartor på varje art att kunna framställas.

/Hans Thulin

Styrelse

I styrelsen har följande personer ingått:

Hans Thulin, ordförande

Magnus Thorell, vice ordförande

Martin Sjäodahl, protokollsekreterare

Lennart Persson, kassör

Anders Bertilsson, programansvarig

Marianne Rydén

Britta Pilkvist, pressansvarig

Inger Bergqvist, suppleant

Bo L. Johansson, suppleant

Revisorer:

Arne Persson

Gösta Eriksson

Kerstin Pilkvist, suppleant

Valkommitté:

Eva Eriksson

Ulla Staaf

Bengt Olsson

Vår revisor, och tidigare mångårig styrelseledamot, Arne Persson avled i oktober. Arne har även varit aktiv i inventeringen av Södra Vätterbygden samt lett många exkursioner genom åren. Han var också en mycket flitig mötesdeltagare och en av de medlemmar som var mest angelägen om att få se Södra Vätterbygdens flora i tryck.

Sammankomster

Årsmöte. 23 februari. Bland växter, djur och natur i Namibia. Hans Thulin

Årsmötet besöktes av 23 deltagare. Efter årsmötesförhandlingarna berättade Hans om en 3-veckors rundresa kan gjorde 2004, i detta inte så ofta besökta land, i södra Afrika. Rundresan startade i huvudstaden Windhoek. Här märktes omedelbart det gamla tyska inflytandet med tyska namn på gator och platser, och uppenbarligen har tyskarna återkommit med industrier och företag.

Namibia är ett stort land – nästan dubbelt så stort som Sverige men med endast 1,7 miljoner invånare. Namibia blev självständigt från sydafrikanskt styre 1990. Landet ligger på en högplatå cirka 1500 m över havet med toppar över 2500 m. Klimatet är mycket torrt med en årsnederbörd vid kusten mindre än 100 mm per år. Längs den långa Atlantkusten ligger den upp till 160 km breda Namiböknen med enorma sanddyner och nästan ingen växtlighet. Innanför öknen ligger på platån enorma gräs- och buskstäpper med en alldeles särskild flora och fauna. Utanför kusten ligger den kalla Benguelaströmmen, som ofta orsakar dimbildningar. Inlandet är på somrarna mycket hett, över 40 grader. Landet har idag flera utmärkta asfalterade landsvägar, ett utbyggt turistväsen med utmärkta hotell och lodger. Engelska är officiellt språk.

Den ursprungliga befolkningen bor i huvudsak på platån i norr. Här har man möjlighet att odla och sköta kreatur. Här bor Ovambofolket, men också andra folkgrupper som kavangos, damara och herrero. Bushmen – landets urinivånare – bor i den österut belägna Kalahariöknen. Vi fick se bilder från landskapet, de större städerna och på några av folkslagen.

Floran visade sig vara rik med ett stort antal endemer. Den mest anmärkningsvärda är *Welwitschia mirabilis*. Denna art upptäcktes av en österrikisk läkare och botanist Friedrich Welwitsch år 1860 i södra Angola. Nästan samtidigt hittade en annan botanist Thomas Baines samma art i närheten av Swakopmund i Namibia (dåvarande Tyska Sydvästafrika). Arten finns fortfarande endast i dessa båda länder. Welwitschian tillhör familjen Welwitschiaceae, där den är enda art. Arten tillhör de gömfröiga växterna – coniferer. Stammen är ogrenad och förankrad vid en stor tjock pålrot, som kan bli upp till en meter i diameter. Växten utvecklar två läderartade, 2-3 meter långa, bandlika blad. De ligger direkt på marken och blir så småningom uppsplittrade. Arten är tvåbyggare med blommor och olika sorters kottar hos han- resp. honexemplaren. En insekt pollinerar. Vi fick se flera exemplar av Welwitschians hon- och hanexemplar plus den pollinerande insekten. På en av platserna var det över 45 grader varmt i halvöknen. Den kan bli mycket gammal – sannolikt över 1000 år. Man har iakttagit att Welwitschian sätter frö mycket sällsynt, sannolikt endast då öknen får ett ordentligt regn.

Annars finner man mycket Euphorbiacéer i detta torra land liksom arter tillhörande *isörts-*, *fetblads-* och *näveväxter* (pelargoner). Gräsfamiljen är också rikligt företrädd. På savannerna i öster och norr finner man släktena *Acacia* och *Commiphora*.

Bilder på det mycket intressanta djurlivet visades också.

9 mars. Tomas Fasth: Flora och vegetation i västra Östergötland.

Detta mycket intressanta föredrag fungerade som introduktion till sommarens långresa i juni. Föredraget lockade 31 deltagare. Vi fick se fina diabilder från huvudsakligen Omberg med omgivningar. Omberg är ju fortsättningen på samma förkastningsbrant som Huskvarnabergen med Vista kulle och med djupsänkan Vättern åt väster. Höjden på berget är 260 m ö h och Vättern ligger på 86 m. På södra sidan av berget ligger Strand med Ellen Keys museum. På östra sidan ligger Tåkern och östgötsläppen. Vi fick se bilder på hur man kan nå den branta sidan från sjön med dess grottbildningar – Rödgavelgrottan och Drottning Ommas grotta. Norrut finner man snedställda sedimentära bergarter, framförallt sandsten. Annars är Omberg till 95 % uppbyggt av granit. Visingsöformationen svarar för resterande fem procent. Vattenfallet Storpissan ligger i sedimentärregionen. Nordligaste ändan på Omberg upptas av kalkbrottet Borghamn. Kalken i marken gör att Omberg har bördig jord, och inlandsisen har transporterat ut den i omgivningen.

Västra sidan av berget är vittrad och synnerligen svårklättrad. Östra sidan av Omberg är försedd med diverse ädellövträd och var tidigare plats för inhägnad av hjortar, som kungligheter jagade. Namnet Södra Djurledet pekar på detta. Här ligger Sveriges nordligaste spontana bokskog sedan 1000-tals år tillbaka. Här förekommer *klippoxel*. På västsidan förekommer *idegran*.

Vi fick se bilder på *drakblomman* i blomning i mitten av juni. Fjällväxten *svarthö* liksom *luktsporre*, *gulyxne* och *honungsblomster* finns i omgivningarna. Vidare fick vi se bilder från våra kommande exkursionsmål såsom Isberga naturreservat med den kalkälskande torrbacksväxten *luddvedel*.

Österut ligger Sättra ängar med torrängar fulla av *kattfot* och *backsippor*. Söderut ligger reservatet Kråkeryd vid Vätterbranten med *brudbröd*, *blodnäva*, *färgmåra* och *harmynta*. Ett antal lundgräs finns också inom området som *lundskafting*, *lundslok* och *skogssvingel*. Vi fick också se vegetationsbilder från andra delar av landskapet: Bråviken, Kolmården, östergötska kusten av Östersjön, Sankta Annas skärgård med fina bilder på spännande arter som *myskmadra*, *skogsstarr*, *spädstarr*, *murruta*, *buskvicker*, *klibbglim*, *rosenpilört* och *kustarun*.

Thomas diskuterade sedan i detalj tänkbara exkursionsmål och något om djurlivet på Omberg.

6 april. Lars Fröberg, Lund: Flockblomstriga växter.

Hela 36 medlemmar hade lockades att lyssna till Lars Fröbergs mycket informativa föredrag om familjen *Apiaceae*. Lars är ansvarig för denna växtfamilj i ett kommande band av Flora Nordica.

Många arter i denna familj är svårbestämda. De flesta arterna är lika varandra – men är ändå olika. De flockblomstriga växterna, Umbellaterna, var den första urskiljbara växtfamiljen. Redan de gamla grekerna såg detta. Det har däremot varit svårt att urskilja de olika släktena, och många arter har hoppat mellan släktena. Utseendet har inte räckt till, och man har fått utnyttja DNA. Spikbladet t.ex. kommer att föras över till den närliggande familjen *Araliaceae*, som bl a innefattar murgrönan.

Vi fick en sammanfattning om hur man nu ser på släktskapet mellan ett antal släkten såsom *Sanicula* (sårlåka) och *Eryngium* (martorn) med blommor i tätt huvud. *Bupleurum* (strandnål) med breda blad. Taggfruktiga arter inom släktena *Myrrhis* (spansk körvel), *Anthriscus* (hundkåx), *Torilis* (rödkörvel) och *Daucus* (morot) hör tydligen samman. Vattenumbellaterna *Cicuta* (sprängört), *Oenanthe* (stäckror), *Sium* (vattenmärke), *Berula* (bäckmärke) och *Apium* (krypfloka) är likaså enligt DNA-undersökning närbesläktade. Övriga släkten är inte utredda ännu.

Vi fick höra hur Umbellaternas speciella kännetecken såsom enskilt och allmänt svepe spelar roll vid karakterisering. Blomningen är vidare olika i de olika flockarna – primär- och sekundärflocken. Inom familjen är det ytterst ovanligt med hybrider. Endast björnlokorna uppvisar sådana.

3 släkten kommer att bli föremål för närmare studier, då det förekommer stora variationer på dess arter – *Aethusa* (vildpersiljor), *Angelica* (kvannar) och *Heracleum*. Vildpersiljorna uppdelas nu i fyra underarter. Fjällkvannen är en växt som kommit norrifrån, till skillnad från nästan alla andra kulturväxter som vi mottagit söderifrån. Det finns även ett antal mellanformer även inom detta släkte.

27 april. Vårvandring i Dunkehallaravinen med Martin Sjö Dahl.

En promenad med 39 deltagare (37 människor samt två hundar) utgick från Stadsparkens norra parkering. Martin hade traditionsenligt bestämt sig före exkursionen att vi var absolut tvungna att hitta minst en blommande ört per deltagare. Med tanke på vårens antågande kändes detta som en lagom utmaning.

Vandringen startar utmed Dunkehallavägen och här ser vi de första vårlökarna, blåstjärnorna, vitsipporna, svalörterna och luktviolerna. Både maskros och tusensköna blommor redan liksom nagelört, backtrav och skuggveronika. En blommande viol orsakar trafikstockning, det visar sig vara buskviol som blommor i väggkanten. Vi följer sedan en hålväg utmed kyrkogården upp mot själva ravinen. Stor nunneört, blåsippa (både blå, röd och vit!) och dvärgvårlök gläder våra sinnen. Vid kyrkogårdens jordkompost hittar vi några blommande ogräs som fick den uppsatta målsättningen att kännas något mer uppnåelig. Pedagogiskt var det också med mjuk- mellan- och rödplister tillsammans. I själva ravinen finns rikligt med bland annat vätteros, pestskräp och skogsbingel. En liten klon med gulsippor lyckades vi också finna. Dunkehallaravinen är verkligen en oas mitt i staden som vi bör vara stolta över och vårda. Kaffekorgarna tömdes först vid vandringens slutpunkt nedanför stora fallet vid Stallkvarn. Här finns söttörel redan blommande i den sydvända sluttningen. Söttörel är en Jönköpingsk specialitet. Den finns på flera lokaler i stadens västra delar och upp till Bankeryd. I resten av Sverige är den extremt sällsynt. Under trapporna upp mot Hallmansvägen blommande hundkåx – något som också måste betecknas som mycket tidigt. Vi räknade totalt 42 blommande örter samt många som ännu inte slagit ut på kvällsvandringen i härligt vårväder.

18 maj. Helena Gralén: Utflykt till Nyckelås, Bjurbäcks sn – ett nytt naturreservat.

Efter diverse mankemang med en funktionsoduglig folkabuss samlades 29 personer vid Nyckelås naturreservat. Helena Gralén som är expert på mossor berättade om områdets naturvärden och historia. Reservatet som omfattar 151 hektar beslutades den tredje mars 2005. Området ligger vid Nässjöns västra strand. En lång promenad över stock och sten företogs. Flera signalarter, dvs arter som indikerar höga naturvärden visades. Mossorna fällmossa *Antitrichia curtipendula*, rosmissa *Rhodobryum roseum* och cypressfläta *Hypnum cupressiforme* var några av dessa.

En annan mossa, krusig ulota *Ulota crispa* växer på hasselgrenar och var tveklöst karakteristisk i sitt växtsätt. Kärleväxterna utmärkte sig i form av en rikedom på äldre lövträd samt en rik lundflora med bl.a. *ormbär*, *blåsippa*, *vätteros* och *trolldruva*. På grova ekar i skuggig miljö förekommer laven rostfläck *Arthonia vinosa*. Rostfläckar förekommer för övrigt även rikligt på den folkabuss som strejkade vid transporten, något som flera av deltagarna noterat.

18 juni. Exkursion till Ombergstrakten under ledning av Tomas Fasth.

Exkursionen startade, med 42 deltagare, i fint försommarväder vid Isberga, som också kallas Norrö backar öster om Omberg. Detta är ett antal isälvs-kullar med stäppartade torrängar på krönen och starrkärr eller småvatten mellan kullarna. Här kunde vi först bekanta oss med det utrotningshotade åkerogräset *riddarsporre* samt *åkerkulla*, *slätterfibbla* och *sommarfibbla* i anslutning till åkrarna nära parkeringsplatsen. Dessa isälvsavlagringar uppkom då isen låg kvar över lång tid på den västra delen av Östergötlands kambrosilur. De har varit betesmarker i flera hundra år. Torrängsväxterna på kullarna är bl.a. *luddvedel*, *luktvicker*, *toppjungfrulin*, *grusviva* och *grådådra*. Andra arter på kullarna var *flentimotej*, *backsippa*, *backklöver*, *säfferot*, *färgmåra* och *fältvädd*.

På en av kullarna intogs sedan förmiddagskaffet innan exkursionen drog vidare mot Ombergsliden på Ombergs NÖ sida. Här träffar vi på kalkkärr och kalkfuktängar rika på orkidéer av olika slag såsom *flugblomster*, *kärrknipprot*, *blodnycklar*, *vaxnycklar*, *jungfru Marie nycklar*, *skogsnycklar*, *doftyxne* = *luktsporre*. Det anses vara det bästa kalkkärret i landskapet. Här fann vi dessutom *axag*, *rosettjungfrulin*, *majviva*, *svarthö*, *lundstarr*, *näbbstarr* och *nålstarr*. Det är ett kalkkärr med kalktuff. Vi tog oss sedan en snabbtitt på fuktmarkerna nedanför skidbacken ett par hundra meter norrut och fann där följande arter : *kärrknipprot*, *tvåblad*, *luktsporre*, *flugblomster*, *grönvit nattviol*, *guckusko*, *jungfru Marie nycklar*, *fågelstarr*, *bäckveronika*, *krypvide*, *svarthö*, *foderlost*, *ormrot*, *ängsvide* och *lundskäfting*.

En förnämlig lunch intogs sedan på Ombergs turisthotell på sydsidan av berget. Strax innan passerade vi Alvastra klosterruin.

Eftermiddagspasset började med att besöka Höje ängar och festplats. Det rör sig om en igenväxande ängsmark med en rik flora. Här finner man hassellundar och stora grova spärrgreniga ekar och bokar i lövskog. Ängsfloran omfattar *ängsskära*, *klasefibbla*, *svinrot*, *backklöver*, *jordtistel*, *rödkämpar* och *spenört*. Lundfloran omfattar *tandrot*, *storräms*, *underviol* och *tvåblad*.

Färden fortsatte sedan mot väster och Örnslid, namngett efter tidigare häckande örnar. Här rinner bäcken Storpissan genom ett granskogsreservat med nyrestaurerad hagmark och en mängd jätteekar. Här ser man rasbranter med ädellövskog och gran med en fin utsiktplats på Marbergens topp. Här kunde vi bese en rik klippängsflora med bl.a. *blodnäva*, *duvnäva*, *harmynta*, *knölgröe*, *raggarrv* och *färgmåra*. På uppvägen till Marbergen genom skogen träffade vi på *sårläka*, *underviol*, *tibast* och *strävlost*.

Vägganternas på Örnslid visade sig vara rika på trevliga arter såsom *fågelstarr*, *esparsett*, *skugglost*, *strävlost*, *stenfrö*, *lundslok*, *lundskäfting*, *backskäfting*, *skogsvicker* och *purpurknipprot*. Nedanför Örnslid utefter Storpissan träffade vi på *kalkbräken*. Vi kunde se hur lika ekbräken och kalkbräken är – iakttag glandelprickigheten på blad och stam. Den växer i bäcken i kalktuff.

Till slut kunde vi notera *gullhavre* och *smalgröe* vid Västra väggar.

13 juni. De vilda blommornas dag. Detta var fjärde året detta samarrangemang med övriga nordiska länderna gick av stapeln. I år hölls hela 6 vandringar med genomgående högt deltagarantal.

Taberg med omgivning. Ledare: Hans Thulin

Huskvarnabergen. Ledare: Lennart Persson

Gränna med omnejd. Ledare: Ann-Marie Helgelin

Bankerydstrakten. Ledare: Magnus Thorell

Halleboberg i Habo. Ledare: Gösta Börjesson

Mullsjö, Nyckelås. Ledare: Anders Bertilsson

20 aug. Utflykt i Tillanders fotspår med Lars-Erik Apelqvist.

Ett femtontal intresserade genomförde turen. Elias Tillandz som föddes i Rogberga levde på 1600-talet och är en av Jönköpingstraktens största botanister genom tiderna. Han var bl.a. läkare i Finland och han brukar kallas den finska botanikens fader. Växtsläktet *Tillandsia* är uppkallat efter honom. Ragnar Lerner som är specialist på Rogberga sockens flora var inkallad som medhjälpare vid exkursionen. Vid Tillandsgården berättar Ragnar om växterna i den närmaste omgivningen. *Sandkrassing* förekommer på höjdpartiet söder om Boglavägen. I ängen norr om samma väg kan man finna *klasefibbla*, *krusfrö*, *slank-* och *plattstarr*. På höjdsträckningen till vänster när Boglabebbyggelsen passerat finns *backsmörblomma*, *backsippa* och *vårfingerört*. Ytterliggare några stopp företas på olika platser i Tenhultstrakten med växter som *vallkrassing*, *gullklöver*, *natt och dag*, *knipparv*, *lundskafving* och *plattsäv*. Rundturen avslutades i Ingaryd. I ängen på ca 1,5 hektar har ungefär 170 arter hittats bl.a. tio olika *daggkåpe*-arter.

10 sept. Tidans och dess omgivningar med Anders Bertilsson.

Utflykten inleddes med en vandring längs Tidans västra sida söder om bron vid Ettak i Velinga socken. Den största uppmärksamheten ägnades åt mycket ståtliga bestånd med *safsa*, som fanns både längs stränderna och på öar i den vackra forssträckan av ån. *Kransrams* och *hampflockel* kunde också ses.

Därefter besöktes en damm i Tidaholms stad väster om Marbodals fabriker. Den var anlagd för några år sedan för att samla upp regnvatten och den leriga botten hade redan koloniserats av stora bestånd av en *Chara*-art och *vattenpest*. Här hittade vi också *gropnate* och *uddnate* och i vart fall några kunde se den fem nerverna som utmärker den förra. Tyvärr var det slut på vattenväxterna för denna gång eftersom guiderna Anders Bertilsson och Lars-Göran Lindgren sade att reningsdammarna var för tråkiga i år. Besvikelsen blev stor hos många deltagare men de kompensades till viss mån vid besöket på kalkfuktängen vid torpet Dambo i Dimbo socken där det fanns *stor ögontröst* och många andra rara kalkväxter.

Många fascinerades också av den särpräglade vegetationen på det sista exkursionsmålet, som var ett övergivet kalkbrott ovan Östgötagården i Ottravad socken. Här hade man skrapat av jorden ovan brottet och där skapat ett vätalvar där bl a sumpgentianan växte. På de lodräta och översipprade kalkväggarna satt talrika rosetter av tätört direkt på berget och nedanför fanns en artrik kalkkärrsflora.

19 okt. Bo L Johansson: Växter och miljöer från djungel till högplatå i Ecuador.

Ecuador ligger i nordvästra Sydamerika. Yta 283.000 km² (Sverige 449.000 km²), befolkning 13,5 miljoner varav 80 % indianer och mestiser. Flertalet indianer är ättlingar från Inkarikets tid, talar spanska och många också quechua. Största städer är Gyaquil 2 milj, huvudstaden Quito 1,5 milj, Cuenca 300 tusen. Bo visade och berättade i temaform om färdssätt, vägar, boende, mat, hygien, människor, djur, religion inklusive inkatempel, djungelväxter, höghöjdsväxter och andra växter.

Under resan fick vi genom bildspelet passera vulkanvärmda bad, en marknadsstad i kanten av Amazonas och bo hos shuar-indianer i Amazonas. Med kanot och buss gick resan på slipprika, slingriga vägar över Anderna. Där firades Inti Raimi, solhögtiden den 22 juni med jättefyrverkerier, färggranna sötsaker m m. Vidare på bl.a. smalspårig järnväg över högslätten samt sicksackande nedför Anderna för att så småningom ta buss till Stilla havet. En i sanning minnesvärd resa.

Några av de djungelväxter som Bo visade var *Bixa orellana* familj *Bixaceae*. Stora buskar med skära blommor vars frukter används som färgmedel i mat, som magmedicin och för shuarernas kroppsmålning. Vi fick veta att *Yucca*-rötter *Manihot esculente* (*Euphorbiaceae*) är stapelvara i hushållet. Flera arter ur familjen *Melostamataceae* med bl.a. släktet *Miconia* med bågnerviga blad, familjen består av 43 släkten och 553 arter (hittills observerade !). Ett stort släkte med kolibripollinerade arter är *Siphocampulos*. Vidare fick vi se bilder på ett träd med små gula frukter som shuarerna använder vid urinbesvär och som vitamintillskott. Det lokala namnet är Tauchi.

I Ecuador finns det ca 3000 arter av höghöjdsväxter. Bo visade en del av dem t.ex. *Valeriana rigida*, och en *Bromeliaceae* – Puya, ananasfamiljen. Vi fick se den korgblommiga *Chuquiraga jussieuri* med smala stänger med stenhårda små blad och stora orangeröda korgar. Arten är kolibripollinerad och växer på 2500-4000 m ö h. Vidare fick vi se bilder från den speciella *Polylepis*-skogen, som består av Rosväxter. *Bomarea unciifolia* som hör till familjen *Alstroemeriaceae* har röda klockor med gröna kanter. Den är endemisk och växer 3000-4000 m ö h. Vi fick också se en liten buske av släktet *Monina* ur familjen *Polygalaceae*. Den var dock mycket större än vårt jungfrulin.

Övriga växter som visades var t.ex. några taggiga tussar på telefontrådar ur familjen *Bromeliaceae*, det var *Tillandsia recurvata* (jämför med exkursionen i Tillanders fotspår ovan). Vi fick också lära oss att balsatråd hör till familjen *Bombacaceae*, namnet är *Ochroma pyramidale*. Balsa är ett spanskt ord som betyder flotte.

Denna aktivitet lockade 32 deltagare.

23 nov. Jubileumsfirande i Fjällstugan.

Festen samlade 44 glada medlemmar. Till inledningsminglet hade Lennart Persson ordnat en svår tävling, artbestäm bladen och para ihop dem med kvisten. Sammanlagt 13 olika träd ingick. Efter detta inledde Magnus Thorell med att hälsa alla välkomna och berätta om Sällskapets start 1955 och om vår historia. Han redogjorde för de första styrelserna och om tidiga föredragshållare, exkursioner och inventeringar. Magnus visade också bilder från många av de resor som föreningen ordnat genom årtiondena. Därefter följde en god buffé och lotterier till levande musik av lokala förmågor. En blandad musik- och sångunderhållning med ”På Öckerö loge”.... och andra vackra visor.

Efter middagen kåserade Bertil Ström om kända och okända Jönköpingsbotanister. Hans kriterier för att förtjäna omnämnande var att botanisten i fråga måste vara nu icke levande samt född eller verksam i Jönköpings kommun. I Elitserien ingick enligt Bertil; Japans Linné - Carl Petter Thunberg, Västindiens floras store utforskare Erik Leonard Ekman, den finske botanikens fader Elias Tillandz, mossutforskaren Vilhelm Arnell samt algexperten Nordstedt. Många levnadsöden och målade beskrivningar flödade ur Bertils strupe. Ytterligare tio jönköpingsbotanister ingick i kåseriet.

Efter detta följde hurrarop för föreningen och prisutdelningar. Gunnar Andersson vann Lennarts tävling med 24 rätt av 26 möjliga.

Lars-Erik Apelqvist överlämnade en blomma från Naturskyddsföreningen. Jönköpings kommuns kulturnämnd gratulerade också till jubileet med en översänd blombukett.

7 dec. Medlemmarnas afton.

Endast ca 15 medlemmar dök upp till denna traditionella programpunkt i början av december.

Gösta Börjeson, Habo inledde med att visa bilder och berätta om en botanisk resa till Provence med medelhavsflora - alpflora.

Lars-Erik Apelqvist tog vid och gav lite glimtar från Botaniska Sällskapets första år från bildandet 1955. Han plockade episoder ur föreningens protokoll. Hur många av föreningens nuvarande medlemmar vet att ett vårdträd skänkts till och planterats åt föreningen på Råmaberget i Skärstad sn. Det måste vi väl försöka leta upp för att se hur det utvecklats. Vi fick också reda på att föreningens logotyp ritats av Bengt Göran som var teckningslärare i Jönköping efter en idéskiss av dåvarande styrelseledamoten Axel Mobergs son.

Efter samkvämet visade Inga-Britt Allemark och Bengt Ohlsson bilder från Botaniska Sällskapets resa till Gardasjön i norra Italien vid 25-årsjubileet 1980.

Magnus Thorell avslutade kvällen med glimtar från botanikdagarna i Medelpad och en botanisk resa till ett av Sveriges intressantaste och artrikaste fjällområden, Padjelanta.

//Styrelsen för Botaniska Sällskapet i Jönköping